

” 22 punkter

**för en bättre resurshushållning som
kombinerar en tydlig och långsiktig
ansvars- och rollfördelning**

Avfallsfrågorna är i ständigt fokus. Miljöminister Karolina Skog tog i december i fjol initiativ till en översyn av reglerna för avfall och återvinning. Det handlar i första hand om att få en annan och bättre ordning när det gäller insamling och återvinning av förpackningar och returpapper. Andra frågor som lyfts fram är större valfrihet för verksamheternas avfall samt bättre utsortering av matavfall och textil.

Avfall Sverige välkomnar denna nya process och vill bidra till fortsättningen med följande 22 punkter. Vi menar det är oerhört viktigt att den översyn som nu satts igång slutförs med en ny och bättre ansvars- och rollfördelning. Då kommer det att bli enklare att göra rätt och resurshushållning i det svenska samhället att öka.

FYRA VIKTIGA GRUNDPELARE:

- 1** Utgångspunkten är att ansvars- och rollfördelningen ska bidra till bättre resurshushållning och miljösäker avfallshantering, så att högt ställda miljömål kan uppfyllas. Förslaget omfattar de avfallsslag som under lång tid varit föremål för olika utredningar det vill säga förpackningar och returpapper, så kallat jämförligt hushållsavfall från verksamheter, matavfall och textil.
- 2** Helhetsperspektivet är centralt. Det bygger på att medborgare, kommuner, verksamhetsutövare och tillverkare (producenter) ska ges förutsättningar för att så långt som möjligt bidra till de övergripande målen.
- 3** De samlade förslagen bildar en helhet som knyter samman olika delar inom regelverket. Medborgarperspektivet kopplat till samhällsplaneringen definierar kommunernas ansvar, verksamheternas perspektiv för sina resurser i avfall avspeglas i innehavarens ansvar för sitt avfall och producenternas ansvar fullföljs genom materialflödet.

Förslagen syftar till långsiktigt hållbara spelregler som kan fullföljas under en lång följd av år oavsett ändrade politiska förutsättningar. Det är nödvändigt för att planering, innovation och investering ska komma till stånd. Smidiga övergångar behövs för att undvika ryckighet och för att olika aktörers insatser inte ska bli obrukbara. Samtidigt måste den långsiktiga inriktningen ges möjlighet att utvecklas. Därför bör förändringar av regler fördelas över tid för att undvika plötsliga och stora omställningar.

- 4** Samverkan är nyckelord i denna övergång. Näringsliv, kommuner och staten måste samverka för att genomföra förändringar som beskrivs. Var och en kan inte heller se enbart till sina egna intressen utan måste vidga perspektivet. Samsyn och balansering av olika intressen underlättar utveckling av ny spännande infrastruktur som också kan bli en del av miljöteknikexport.
-

FÖRPACKNINGAR OCH RETURPAPPER:

- 5** Det grundläggande producentansvaret behålls, men kompletteras med att kommunerna ansvarar för insamlingen fram till uppsamlingsplatser. Detta synsätt är nödvändigt för att uppfylla medborgarperspektivet där kommunerna ser till att leverera en tjänst för att ta hand om allt avfall från hushåll. Producentperspektivet om materialflöden och kopplingen till produkter kan fullföljas genom producenternas ensamrätt till materialflöden.
 - 6** Det ekonomiska producentansvaret förtydligas så att alla kostnader i alla led för produkten som avfall internaliserar i produktens pris samtidigt som producenterna behåller äganderätten. I det ekonomiska producentansvaret ingår ersättning för alla flöden som kommunerna samlar in för materialåtervinning såväl som de flöden som återfinns i det övriga hushållsavfallet.
 - 7** Kommunerna kan redan utifrån dagens regler skapa egna insamlingssystem genom den så kallade kommunala initiativrätten. Från den 1 april 2021 har kommunerna enligt vad Avfall Sverige föreslår skyldighet att samla in förpackningar och returpapper från hushåll. Regering och riksdag beslutar senast den 30 juni 2018 om regler för kommunernas skyldighet enligt vad Avfall Sverige föreslår.
 - 8** Kommunerna väljer själv hur insamlingssystemet ska utformas för att kunna nå de högt ställda miljömålen. Ambitionen är att tillgängligheten för medborgarna i huvudsak ska vara likvärdig den som råder för annat hushållsavfall, (matavfall och restavfall), alltså nära fastigheten. Kommunerna väljer själva utförandeform precis som för annat avfall under kommunernas ansvar.
-

- 9** Producenterna och kommunerna (Avfall Sverige och SKL) upprättar senast den 31 december 2017 en standardöverenskommelse som reglerar den ekonomiska ersättningen till kommunerna för administration, information och insamling för de produkter som sätts på marknaden inklusive avfall som inte samlats in för återvinning. Denna överenskommelse reglerar ersättningen över mycket lång tid, 20 år eller mer. Regeringen och riksdagen beslutar senast den 30 juni 2018 om ersättningsregler som kan tillämpas i det fall kommuner och producenter inte kommer till en överenskommelse.

 - 10** De insamlingslösningar som frivilligt etablerats genom avtal mellan fastighetsägare och privata, såväl som kommunala utförare avvecklas succesivt fram till dess att deras giltighet löpt ut även efter att kommunernas skyldighet att ombesörja insamling träder ikraft, alltså senast 31 mars 2021. De investeringar och åtaganden i övrigt som fastighetsägare och privata, såväl som kommunala, utförare hittills gjort är dock ett resultat av ett frivilligt åtagande.
-

VERKSAMHETERNAS HUSHÅLLSAVFALL

- 11** Kommunernas grundläggande ansvar för hushållsavfall behålls, men kompletteras med en regel som gör det möjligt för verksamhetsutövare att själva välja utförare för att ta hand om allt sitt avfall, alltså även så kallat jämförligt hushållsavfall som idag faller under kommunens ansvar. Detta synsätt är nödvändigt för att fullfölja verksamheternas perspektiv på helhetslösningar samtidigt som samhällets kontroll bibehålls för verksamheter som inte kan eller vill ordna med egen utförare.
- 12** Principen om helhetslösningar bygger på att verksamheterna tar eget ansvar för allt avfall som annars skulle fallit under kommunernas ansvar.
- 13** Verksamheterna kan redan idag genom dispensregler ges möjlighet att själva ombesörja omhändertagandet av allt avfall. Från den 1 april 2020 ges enligt vad Avfall Sverige föreslår verksamhetsutövare möjlighet att välja utförare. Regering och riksdag beslutar senast den 30 juni 2018 om de nya reglerna.
- 14** Kommunerna (Avfall Sverige och SKL) och verksamhetsutövare (Svensk Handel) upprättar senast den 31 december 2017 en gemensam rekommendation för hur dispenser för egen hantering kan förenklas. I det ingår en beskrivning av de avfallsslag som berörs, och som kan tillämpas fram tills dess de nya reglerna om egna val träder i kraft.
- 15** Kommunernas insamlings- och behandlingslösningar kommer som ett resultat av denna nyordning att tvingas till förändring. De investeringar och åtaganden i övrigt som kommunerna hittills gjort är ett resultat av den skyldighet som följer av kommunernas avfallsansvar. Kommunerna har fortsatt möjlighet att erbjuda tjänster på den nya marknaden för så kallat jämförligt hushållsavfall.

MATAVFALL

- 16** Kommunernas avfallsansvar förtydligas till en tvingande skyldighet avseende separat insamling och biologisk återvinning av matavfall från hushåll, där detta inte är direkt oskäligt.
-

-
- 17** Kommunerna har redan idag skapat insamlings- och återvinningslösningar för matavfall. Senast den 1 april 2021 gäller detta i samtliga kommuner enligt vad Avfall Sverige föreslår. Regering och riksdag beslutar, som en följd av detta, senast den 30 juni 2017 om de nya reglerna.
 - 18** Skyldigheten att källsortera matavfall gäller också verksamheter. Det betyder att de verksamheter som i enlighet med punkt 10 ovan valt att ordna en egen insamlingslösning måste också ordna en egen insamlings- och återvinningslösning för matavfall.

TEXTIL OCH TEXTILAVFALL

- 19** Kommunernas avfallsansvar förtydligas till en tvingande skyldighet avseende separat insamling och återvinning av textilavfall från hushållsavfall, där detta inte är direkt oskäligt. Senast den 1 april 2020 gäller detta i samtliga kommuner enligt vad Avfall Sverige föreslår. Regering och riksdag beslutar, som en följd av detta, senast den 30 juni 2017 om de nya reglerna.
- 20** Textil för återanvändning och för återvinning förekommer ofta i samma materialflöde. För att uppnå bästa möjliga synergier upprättar kommunerna (Avfall Sverige och SKL) i samverkan med Svensk Handel och ideell sektor standardiserade överenskommelser som möjliggör att den textil som inte kan återanvändas går till återvinning.
- 21** Kommunerna ska främja återanvändning på olika sätt. Det kan ske genom samverkan med handel och ideell sektor.

AVSLUTNING

- 22** Genomförandet av detta program förutsätter inte bara samsyn och samarbete mellan berörda parter utan i minst lika hög grad politisk samverkan för att skapa trygghet kring långsiktiga regler och åtaganden.
-

©Avfall Sverige AB

Adress Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö

Telefon 040-35 66 00

E-post info@avfallsverige.se

Hemsida www.avfallsverige.se